

STA -309 Statistical Quality Control (New Course)

SECTION-I

- Q-1 (A) Discuss the causes of variations in a production process. (7)
 (B) Write a short note on theory of runs. (7)
- Q-2 (A) Describe the construction and uses of $\bar{X}$ and R chart. (7)
 (B) Write difference between the Variable chart and the Attributes chart. (7)
- Q-3 (A) Write a short note on p and np charts. (7)
 (B) Write a short note on O.C. curve for $\bar{X}$ chart. (7)
- Q-4 (A) Write a short note on C Chart. (7)
 (B) Write a note on specification limits, process limits and modified limits. (7)
- Q-5 (A) Write a short note on double sampling plan. (7)
 (B) Explain the terms (1) AQL (2) LTPD (3) producer's risk (4) consumer's risk (7)
- Q-6 (A) Write a short note on single sampling plan. (7)
 (B) What is acceptance sampling. Give the advantages of acceptance sampling. (7)
- Q-7 (A) Explain the difference between the p and np charts. (7)
 (B) Explain single sampling plan when upper limit is specified and sigma is unknown. (7)
- Q-8 (A) Write a note on ASN, AOQ and ATI. (7)
 (B) Explain single sampling plan when lower limit is specified and sigma is known. (7)

SECTION-II

- Q-9 All questions are compulsory. (8)
- (1) The full form of AOQ ____
 (a) Average Outgoing Quality (b) Average Outgoing Quantity
 (c) both of above (d) none of above
- (2) ____ chart is used for controlling number of defects in a TV set.
 (a) R (b) P
 (c) C (d) none of above
- (3) The points falling below L.C.L. of C chart indicate ____ in the process.
 (a) Improvement (b) Deterioration
 (c) no change (d) none of above
- (4) p and np charts are based on ____ distribution.
 (a) Binomial (b) Poisson
 (c) Hyper geometric (d) none of these
- (5) The formula of ATI is _____
 (a) $n+(N-n)(1-Pa)$ (b) $n-(N-n)(1-Pa)$
 (c) $N+(N-n)(1-Pa)$ (d) $n+(N-n)+(1-Pa)$
- (6) Probability of accepting a lot of inferior quality is known as ____
 (a) producer's risk (b) consumer's risk
 (c) both of above (d) none of above
- (7) The maximum limit of percentage defective in a finally accepted product is called
 (a) AQL (b) AOQL
 (c) LTPD (d) All of above
- (8) For $\bar{X}$ chart if $UCL=50$ and $\bar{X}=40$ then its $LCL=$ _____
 (a) 10 (b) 20
 (c) 80 (d) 30

M.A. Sem.-4 Examination

Sanskrit

510 - EA - Indian Philosophy

(तर्कभाषा - जैनदर्शन-बौद्धदर्शन)

Time : 1-30 Hours]

October-2021

[Max. Marks : 50

- सूचना : (१) जमણी तरङ्गना अंक जे ते प्रश्नो गुण दर्शावे छे.
 (२) विभाग-१मांथी गमे ते त्रश प्रश्नोना जवाब लपो.
 (३) विभाग-२मांथी गमे ते यार प्रश्नोना जवाब लपो.

विभाग-१

नीयेनामांथी कोठपश त्रश प्रश्ननां उत्तर आपो :

१ त्रिविध कारणो विशे सविस्तृत यर्या करो.	१४
२ पांय हेत्वाभास सदृष्टांत समजावो.	१४
३ प्रत्यक्ष प्रमाशनुं लक्षण आपी तेना प्रकारोनी यर्या करो.	१४
४ द्विविध अनुमान सादाहरण स्पष्ट करो.	१४
५ 'सर्वज्ञतासिद्धि' विशे जैनदर्शनो मत समजावो.	१४
६ जैनदर्शन प्रमाशो 'पंयविध ज्ञान' विशे नोंध लपो.	१४
७ बौद्धदर्शन अनुसार 'यार आर्यसत्यो' समजावो.	१४
८ बौद्धदर्शनो क्षणिकवाद विस्तारथी समजावो.	१४

विभाग-२

नीयेनामांथी गमे ते यार MCQनां जवाब आपो :

१ 'तर्कभाषा' प्रमाशो भोक्षनी प्राप्ति भाटे केटला पदार्थोना तत्त्वज्ञाननी आवश्यकता छे? (अ) ०७ (ब) १६ (क) १४ (ड) ८.	०८
२ 'तर्कभाषा' कया प्रकारनो ग्रंथ छे? (अ) टीका (ब) पूर्णो (क) प्रकरण (ड) भाष्य.	
३ स्मृतिव्यतिरिक्तं ज्ञानं 1-अे कोनुं लक्षण छे? (अ) प्रत्यक्ष (ब) अनुभव (क) शब्द (ड) उपमान.	
४ 'साधकत्तमं कारणम्' 1-अे शेनुं लक्षण छे? (अ) करण (ब) कारण (क) साधन (ड) कार्य.	
५ केशवमिश्र अनुसार 'अयुतसिद्ध' संबंध केटला प्रकारनो छे? (अ) बे (ब) पांय (क) छ (ड) यार	
६ जैनदर्शन केटलां मडाप्रतोनी यर्या छे? (अ) पांय (ब) त्रश (क) आठ (ड) दस.	
७ नीयेनामांथी कयो शब्द बौद्ध धर्मग्रंथ तरीके ओणजाय छे? (अ) निर्वाण (ब) प्रस्थानत्रयी (क) त्रिपिटक (ड) यतुष्पटक.	
८ नीयेनामांथी बौद्ध संप्रदाय कयो छे? (अ) द्विगम्भर (ब) शून्यवादी (क) अणुवादी (ड) श्वेताम्भर.	

M.A. Sem.-4 Examination
510 EA Gujarati
(સાહિત્ય કળા બીમાંસા)

Time : 2-00 Hours]

October 2021

[Max. Marks : 50

- સૂચના : (૧) જમણી તરફના અંક જે તે પ્રશ્નનો ગુણ દર્શાવે છે.
(૨) માગ્યા પ્રમાણે ઉત્તરો આપો.

વિભાગ-૧

નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના વિસ્તૃત ઉત્તર આપો :

- ૧ કળાનું સ્વરૂપ સમભવવી કળાની વિભાવના સદૃષ્ટાંત ચર્ચો. ૧૪
- ૨ ટૂંક નોંધ લખો. (બંને) ૧૪
- (૧) પ્રસ્તુતિકરણની કળાઓ
- (૨) લલિતકળાઓનું વર્ગીકરણ
- ૩ કળામાં અનુકરણના સ્થાન વિશે નોંધ તૈયાર કરો. ૧૪
- ૪ વિસ્તૃત નોંધ લખો-કળામાં રૂપનું સ્થાન ૧૪
- ૫ ભાવન વ્યાપાર એટલે શું? ભાવનની સમસ્યાઓ વિશે ચર્ચો કરો. ૧૪
- ૬ કળામાં આસ્વાદ અને અર્થઘટનની સમસ્યાઓ વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. ૧૪
- ૭ કળાના ધોરણોને ધ્યાનમાં રાખીને રાજેન્દ્ર શાહના 'ધ્વનિ' સંગ્રહનું મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪
- ૮ 'ધ્વનિ' સંગ્રહના કાવ્યોમાં પ્રણય અને પ્રકૃતિ નિરૂપણ વિશે સદૃષ્ટાંત ચર્ચો કરો. ૧૪

વિભાગ-૨

- ૯ નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર વૈકલ્પિક પ્રશ્નોના સાચા ઉત્તર જણાવો : ૦૮
- (૧) 'Inspiration' સંજ્ઞાનો ગુજરાતી પર્યાય જણાવો.
(અ) રૂપ (બ) અનુકરણ (ક) અનુભૂતિ (ડ) પ્રેરણા
- (૨) સાહિત્ય કળાનું ઉપાદાન જણાવો.
(અ) સૂર (બ) રંગ (ક) શબ્દ (ડ) રેતી
- (૩) 'કળા એટલે વસ્તુની મનોગ્રાહ્ય સ્વરૂપમાં રજૂઆત' કયા વિદ્વાનનું મંતવ્ય છે?
(અ) વર્સફોલ્ડ (બ) મેથ્યુ આર્નોલ્ડ (ક) રસ્કિન (ડ) ટી.એસ.એલિયટ
- (૪) નીચેના પૈકી કઈ કળા ચક્ષુગ્રાહ્ય નથી?
(અ) શિલ્પ (બ) સ્થાપત્ય (ક) ચિત્ર (ડ) સંગીત
- (૫) કળા વિશે 'હેતુ વગરની હેતુતા' નો વિચાર રજૂ કરનાર વિચારકનું નામ જણાવો.
(અ) ઇમાન્યુઅલ કાન્ટ (બ) બોદલેર (ક) વર્સ ફોલ્ડ (ડ) ઓસ્કાર વાઇલ્ડ
- (૬) અનુકરણ માટે એરિસ્ટોટલે કઈ સંજ્ઞા વાપરી હતી?
(અ) ક્રીએશન (બ) ઇમિટેશન (ક) માઇમેસિસ (ડ) ટ્રાન્સલેશન
- (૭) 'ઇંધણા વીણવા ગૈતી મોટી સૈયર' કાવ્યનું સ્વરૂપ જણાવો.
(અ) સોનેટ (બ) ગઝલ (ક) ગીત (ડ) લોકગીત
- (૮) 'મન મારું લઈ જાય ત્યાં જાવું પ્રેમને સન્નિવેશે...' કયા કાવ્યની પંક્તિ છે?
(અ) સન્ધિકાળ (બ) નિરુદ્દેશે (ક) મિલન (ડ) એક સવાર

B.Ed. Sem.-4 Examination

B-101

Gujarati

October 2021

Time : 2-00 Hours]

[Max. Marks : 50

- સૂચના : (૧) જમણી તરફના અંક જે તે પ્રશ્નનો ગુણ દર્શાવે છે.
(૨) માગ્યા પ્રમાણે ઉત્તરો આપો.

વિભાગ-૧

૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ છ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો :

૪૨

- ૧ માતૃભાષા શિક્ષકની શૈક્ષણિક લાયકાત જણાવો.
- ૨ પન્નાલાલ પટેલનાં જીવનનો પરિચય આપી તેમની સાહિત્ય કૃતિઓ જણાવી “મળેલા જીવ”નો સંક્ષિપ્તમાં ચર્ચા કરો.
- ૩ “અમૃતા” નવલકથાનો સંક્ષિપ્ત પરિચય લખો.
- ૪ માતૃભાષાના સામાન્ય હેતુઓ જણાવી કોઈપણ એક સામાન્ય હેતુનાં વિશિષ્ટ હેતુ લખો.
- ૫ મૂલ્ય શિક્ષણ એટલે શું? માતૃભાષાના શિક્ષણ દ્વારા તમે વિવિધ પ્રકારના મૂલ્યોનું શિક્ષણ કેવી રીતે આપશો?
- ૬ માતૃભાષાના શિક્ષકની વ્યાવસાયિક લાયકાત જણાવો.
- ૭ માતૃભાષાના પાઠ્યપુસ્તકનાં બાહ્ય અને આંતરિક લક્ષણોની ચર્ચા કરો.
- ૮ ધો. ૧૦નાં ગુજરાતીના પાઠ્યપુસ્તકનું મુલ્યાંકન કરો.
- ૯ “ભાષા મંડળ”નો અર્થ આપી, તેનું મહત્ત્વ દર્શાવો.
- ૧૦ ગદ્ય સમીક્ષા કરતી વખતે તમે કઈ કઈ બાબતોનું ધ્યાન રાખશો?
- ૧૧ માતૃભાષાનાં શિક્ષણમાં સમયાચરણનો ઉપયોગ જણાવો.
- ૧૨ નીચે જણાવેલ છંદોનું બંધારણ જણાવી એક એક ઉદાહરણ આપો : (અ) શિખરિણી (બ) મંદ્રાકાંત

વિભાગ-૨

૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો :

૦૮

- (૧) ઉમાશંકર જોષીની કોઈપણ ત્રણ કૃતિઓના નામ જણાવો.
- (૨) “લૂખ કરતાં ભીખ ભૂંડી” આ વાક્ય કઈ નવલકથાનું છે?
- (૩) જ્ઞાનાત્મક અને ભાવાત્મક હેતુનાં બે ઉદાહરણ લખો.
- (૪) માતૃભાષાના શિક્ષણ દ્વારા પર્યાવરણ શિક્ષણ આપવા માટે તમે કઈ કઈ પ્રવૃત્તિઓ કરશો?
- (૫) ગુજરાતી ભાષાનાં વિકાસ માટે કઈ કઈ સંસ્થાઓ કામ કરે છે?
- (૬) દૃશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનોની યાદી આપો.
- (૭) પદ્ય સમીક્ષા એટલે શું?
- (૮) ઉપમા અલંકારનાં બે ઉદાહરણ જણાવો.

M.A. Sem-4 Examination

510 Sociology

EA Social Strati.

October 2021

Time : 2-00 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ-૧

૪. નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (૪૨)
- (૧) સામાજિક સ્તરરચના એટલે શું? તેના લક્ષણો સ્પષ્ટ કરો.
What is Social Stratification? Clarify the characteristics of its.
- (૨) સામાજિક ગતિશીલતાના પ્રકારો સદૃષ્ટાંત ચર્ચો.
Discuss in detail the types of Social Mobility with example.
- (૩) સામાજિક સ્તરરચના અંગે ડેવિસ અને મૂરનો સિદ્ધાંત સમજાવો.
Explain the theory of Davis and Moor about Social Stratification.
- (૪) સામાજિક સ્તરરચના અંગે વેબરના વિચારો સ્પષ્ટ કરો.
Clarify the thoughts of Weber about Social Stratification.
- (૫) સામાજિક સ્તરરચનાના વિવિધ સ્વરૂપો સમજાવો.
Explain the Calvar of Social Stratification.
- (૬) ગુજરાતમાં જ્ઞાતિ અને સ્તરરચના અંગે સવિસ્તર નોંધ લખો.
Write a detail note on 'Caste in Gujarat and Social Stratification'.
- (૭) અદિવાસી જાતિઓમાં પ્રવર્તતા સામાજિક સ્તરીકરણ સવિસ્તર સમજાવો.
Explain in detail the Social Stratification in Schedule Tribes.
- (૮) વિકલાંગતા એટલે શું? તેના પ્રકારો જણાવો.
What is disability? State the types of disability?

વિભાગ-૨

૪. નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (૦૮)
- (૧) સામાજિક સ્તરરચનાની વ્યાખ્યા આપો.
Give the definition of Social Stratification?
- (૨) વર્ગ સ્તરરચના એટલે શું?
What is class based stratification?
- (૩) વર્ગ દરજજાનો ખ્યાલ કોણે આપ્યો.
Who gave the concept of Class Status.
- (૪) સંઘર્ષવાદ કઈ પરંપરામાં માને છે.
Conflictism believes in which tradition?
- (૫) વિકલાંગતા એટલે શું?
What is disability?
- (૬) ધસોગામી ગતિશીલતા એટલે શું?
What is downward mobility?
- (૭) વિવિધ વ્યક્તિઓ માટેની કોઈપણ બે જોગવાઈ જણાવો.
State the types of Disability (any two)
- (૮) સામાજિક સ્તરરચનાનું મૂળ કયું છે?
What is the Roots of Social Stratification?

—X—

B.A. Sem.-6 Examination

Core 313

Sanskrit - तर्कसंग्रहः

Time : 1-30 Hours]

July 2021

[Max. Marks : 50

સૂચના : (૧) જમણી તરફના અંક જે તે પ્રશ્નનો ગુણ દર્શાવે છે.

Figure to the write indicate full marks of the question.

(૨) વિભાગ-૧માંથી ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

Write the answer to any three question from Section-1.

(૩) વિભાગ-૨માં પ્રશ્ન નંબર ૯ ફરજિયાત છે.

Question 9 in Section-2 is Compulsory.

વિભાગ-૧/Section-1

નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નનાં ઉત્તર આપો :

Write the answer to any three question from Section-1

૧ અઞ્જંભદ્રે રજૂ કરેલા “સપ્તપદાર્થાઃ” નો ટૂંકમાં પરિચય આપો.	૧૪
૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ બેની સમજૂતી આપો :	૧૪
(૧) તર્કસંગ્રહઃ શિર્ષક। (૨) નવદ્રવ્યાપ્તિ (૩) ગન્ધવતી પૃથિવી। (૪) અભાવઃ ચતુર્વિધઃ।	
૩ “કારણં ત્રિવિધમ” સમજાવો.	૧૪
૪ પ્રત્યક્ષસાનહેતુરિન્દ્રિયાર્થસન્નિકર્ષઃ ષડવિધઃ ને વિસ્તારથી સમજાવો.	૧૪
૫ લિઙ્ગમ ત્રિવિધમ્। સમજાવો.	૧૪
૬ પ્રતિજ્ઞાહેતુદાહરણોપનયનમ્ નિગમનાનિ પંચાવયવાઃ। સમજાવો.	૧૪
૭ હેત્વાભાસ એટલે શું? કોઈપણ બે હેત્વાભાસ ઉદાહરણો સહિત સમજાવો.	૧૪
૮ ન્યાય-વૈશેષિક દર્શનો વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરી, તર્કસંગ્રહ નો ગ્રંથપ્રકાર નક્કી કરો.	૧૪

વિભાગ-૨/Section-2

૯ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો (કોઈ પણ ચાર) :	૮
9 Fill in the blanks in the following by choosing appropriate option :	
૧ રૂપરહિત સ્પર્શવાન .....। (કાલ, પૃથ્વી, વાયુ)	
૨ ..... માત્ર ગ્રાહ્ય ગુણો રૂપમાં (જીભ, ચક્ષુ, નાક)	
૩ જ્યાં જ્યાં ધૂમાડો હોય ત્યાં ત્યાં ..... (પર્વત, જળ, અગ્નિ)	
૪ યથાર્થ અનુભવ .....। (ચાર, બે, ત્રણ)	
૫ ..... પદસમૂહ। (જ્ઞાન, વાક્ય, આટત)	
૬ પરામર્શ જન્ય જ્ઞાન .....। (ઉપમાન, અનુમાન, અનુમિતિ)	
૭ નિશ્ચિત સાધ્યવાન .....। (પક્ષ, સપક્ષ, વિપક્ષ)	
૮ પ્રાચ્યાદિ વ્યવહાર હેતુ .....। (આત્મા, દિક, કાળ)	

B.A. Sem.-6 Examination

313

Hindi

Time : 2-00 Hours]

October 2021

[Max. Marks : 50

विभाग-१

निम्नलिखित प्रश्नों में से किन्हीं तीन प्रश्नों के उत्तर लिखिए :

(१)	भारतेन्दुयुगीन कवि श्रीधर पाठक का साहित्यिक परिचय दीजिए।	१४
(२)	भारतेन्दु हरिश्चन्द्रजी की मुकरियों का केन्द्रीय भाव स्पष्ट कीजिए।	१४
(३)	द्विवेदीयुगीन काव्य-प्रवृत्तियों का परिचय दीजिए।	१४
(४)	मैथिलीशरण गुप्त रचित "साकेत" महाकाव्य का परिचय दीजिए।	१४
(५)	छायावादी कवि के रूप में महादेवी वर्मा का मूल्यांकन कीजिए।	१४
(६)	छायावादी कृति के रूप में "आँसू" कृति का मूल्यांकन कीजिए।	१४
(७)	प्रगतिवादी काव्य-प्रवृत्तियों का परिचय दीजिए।	१४
(८)	सर्वेश्वर दयाल सक्सेना का साहित्यिक परिचय दीजिए।	१४

विभाग-२

निम्नलिखित प्रश्नों में से किन्हीं चार प्रश्नों के उत्तर योग्य विकल्प चुनकर लिखिए :

८

(१)	भारतेन्दु युग को अन्य किस नाम से जाना जाता है?	
	(क) पुनर्जागरण काल (ख) पुरातन काल (ग) वीरगाथा काल (घ) रीति काल	
(२)	"मन की लहर" कृति के लेखक का नाम क्या है?	
	(क) श्रीधर पाठक (ख) प्रतापनारायण मिश्र (ग) अम्बिकादत्त व्यास (घ) राजा लक्ष्मण सिंह	
(३)	सन १९०३ में "सरस्वती" पत्रिका का सम्पादन किसने सम्हाला?	
	(क) बालमुकुन्द गुप्त (ख) रामनरेश त्रीपाठी (ग) मैथिली शरण गुप्त (घ) महावीर प्रसाद द्विवेदी	
(४)	"जयद्रथवध" काव्य के रचयिता कौन हैं?	
	(क) मैथिलीशरण गुप्त (ख) जयशंकर प्रसाद (ग) सीथारामशरण गुप्त (घ) अयोध्यासिंह उपाध्याय	
(५)	आचार्य रामचन्द्र शुक्ल किस वर्ष से छायावाद का आरंभ मानते हैं?	
	(क) ई.स. १९१८ (ख) ई.स. १९२० (ग) ई.स. १९१५ (घ) ई.स. १९००	
(६)	महादेवी वर्मा की किस रचना को ज्ञानपीठ पुरस्कार मिला?	
	(क) चिदम्बरा (ख) कामायनी (ग) यामा (घ) सरोज स्मृति	
(७)	सर्वेश्वर दयाल सक्सेना किस सप्तक के महत्वपूर्ण कवि हैं?	
	(क) तीसरा सप्तक (ख) तार सप्तक (ग) दूसरा सप्तक (घ) प्रथम सप्तक	
(८)	प्रगतिवादी काव्य धारा किस विचार धारा से प्रभावित है?	
	(क) लोकतांत्रिक (ख) मार्क्सवाद (ग) समन्वयवाद (घ) छायावाद।	

نوٹ: سوال نامے میں درج نمبر ہی جوابی پرچے میں تحریر کریں۔ تمام سوالات کے جوابات لازمی ہیں، اور ان کے ما رکس بائیں جانب درج ہیں۔

سوال : ۱ مندرجہ ذیل سوالات کے تفصیلی جوابات دیجئے۔ (کوئی تین)

42

(۱) مولانا الطاف حسین حالی کے تنقیدنگاری کا جائزہ لیجئے۔

(۲) مولانا الطاف حسین حالی کے تنقیدی نظریات سے روشناس

کیجئے۔

(۳) مولانا الطاف حسین حالی کی تنقیدی تصانیف کا جائزہ لیجئے۔

(۴) شبلی کی عملی تنقید پر تفصیلی روشنی ڈالئے۔

(۵) علامہ شبلی کی تنقیدی شعور کی نشوونما کا جائزہ لیجئے۔

(۶) اردو تنقید میں محمد حسین آزاد کا مقام متعین کیجئے۔

(۷) "سجاد ظہیر" کی خدمات کا جائزہ لیجئے۔

(۸) "کلیم الدین احمد" کی خدمات کا جائزہ لیجئے۔

سوال : ۲ مندرجہ ذیل سوالات کے جوابات ایک جملے میں دیجئے۔ (کوئی آٹھ)

8

(۱) "اردو تنقید کا ارتقاء" کس ادیب کی تصنیف ہے؟ (۲) "ادب کا تنقیدی

مطالعہ" کے مصنف کا نام لکھئے۔

(۳) سجاد ظہیر کس تحریک سے جڑے ہوئے تھے؟ (۴) تنقید کی کتنی

قسمیں ہیں؟

(۵) اردو کی پہلی تنقیدی کتاب کسے تسلیم کیا گیا؟ (۶) "تنقید" کا لفظ مشتق

ہے؟

(۷) "حیات جاوید" کس کی سوانح حیات ہے؟ (۸) "اردو تنقید پر ایک نظر" کے

خالق کون ہیں؟

(۹) "شعر العجم" کونسی زبان کے شعراء کا تذکرہ ہے؟ (۱۰) "آب حیات"

کس قسم کی کتاب ہے؟

(۱۱) "اردو تنقید پر ایک نظر" کس کی تخلیق ہے؟ (۱۲) "حیات جاوید" کس

کی تصنیف ہے؟

(۱۳) "تنقید اور جدید تنقید" کس کی تصنیف ہے؟ (۱۴) "اردو شاعری پر ایک نظر"

کس کی تصنیف ہے؟

(۱۵) "شعر العجم" کے خالق کون ہیں؟ (۱۶) "ادب کا تنقیدی مطالعہ" کس

کی تصنیف ہے؟

B.R.S. Sem.-6 (R.F.M.) Examination
Elective-8

Human Resources Management

October 2021

[Max. Marks : 50

Time : 2-00 Hours]

વિભાગ-૧

નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

- ૧ તાલીમની વ્યાખ્યા આપી તેના હેતુઓ અને મહત્વ જણાવો. ૧૪
- ૨ માનવ સંસાધન વ્યવસ્થાપનના હેતુઓ જણાવી તેના લક્ષણોની વિગતે ચર્ચા કરો. ૧૪
- ૩ માનવ સંસાધન વ્યવસ્થાપનનું કાર્યક્ષેત્ર જણાવો. ૧૪
- ૪ ઔદ્યોગિક સંબંધોના પક્ષકારોની વિગતે ચર્ચા કરો. ૧૪
- ૫ કામદાર કલ્યાણની વિવિધ પદ્ધતિઓ જણાવો. ૧૪
- ૬ કારખાનાના વિવિધ ધારાઓની સમજૂતિ આપો. ૧૪
- ૭ સામાજિક સુરક્ષાનો ઉદ્દેશ જણાવી સામાજિક સુરક્ષા પર અસર કરતા પરિબળો જણાવો. ૧૪
- ૮ માનવ સંસાધન આયોજનનો અર્થ આપી માનવ સંસાધન આયોજન ઉપર અસર કરતા પરિબળો જણાવો. ૧૪

વિભાગ-૨

- ૯ નીચેના આઠ MCQમાંથી કોઈપણ ચારના જવાબ આપો : ૦૮

- (૧) HRD અને HRM નું આખું નામ જણાવો.
- (૨) ઔદ્યોગિક ઝગડાનો ધારો કઈ સાલમાં અમલમાં આવ્યો?
- (૩) તાલીમના કોઈપણ બે ફાયદાઓ જણાવો.
- (૪) સામાજિક સુરક્ષા એટલે શું?
- (૫) વ્યવસ્થાપન એટલે શું?
- (૬) ઔદ્યોગિક સંબંધ એટલે શું?
- (૭) તાલીમના પ્રકારો જણાવો.
- (૮) કામદાર કલ્યાણ એટલે શું?